

Dosarul nr. 2ra-965/22
2-18185702-01-2ra-13072022

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – C. Valah
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – I. Secrieru, V. Cotoroboi, M. Anton

DECIZIE

24 august 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Mariana Pitic
Victor Burduh
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Fiodor Morari, reprezentat de avocatul Adrian Berezovschi,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Fiodor Morari împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vavilex” cu privire la încasarea datoriei, a cheltuielilor de judecată și

cererea intervenientului principal Victoria Petrovici împotriva lui Fiodor Morari, intervenient accesoriu Valeriu Petrovici cu privire la constatarea nulității recipiselor,

împotriva deciziei din data de 09 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de către Fiodor Morari, s-a casat parțial hotărârea din data de 16 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea în partea casată a unei noi hotărâri privind respingerea cererii intervenientului principal Victoria Petrovici cu privire la constatarea nulității recipiselor,

constată:

La 17 iulie 2018 Fiodor Morari a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Vavilex”, prin care a solicitat încasarea datoriei de 31 000 euro și cheltuielile de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată Fiodor Morari a invocat că la 13 aprilie 2015 a împrumutat persoanei juridice SRL „Vavilex”, din numele căreia a acționat administratorul Valeriu Petrovici, suma de 16 000 euro. Scopul împrumutului a fost finalizarea construcției imobilului din mun. Chișinău, str. xxxxx, cu numărul cadastral xxxxx, gestionat de SRL „Vavilex”. Ulterior, la 19 mai 2015 tot cu același scop a mai împrumutat persoanei juridice SRL „Vavilex” suma de 15 000 euro.

Fiodor Morari a menționat că sumele împrumutate se confirmă prin recipise, conform cărora el în calitate de împrumutător a transmis SRL „Vavilex” în calitate de împrumutat în total suma de 31 000 euro.

Anterior întocmirii recipiselor, la 28 martie 2013 Fiodor Morari a încheiat cu SRL „Vavilex”, din numele căreia a acționat administratorul Valeriu Petrovici, un antecontract, prin care SRL „Vavilex” în calitate de executant a rezervat apartamentul nr. xxxxx din mun. Chișinău, str. xxxxx, în scopul procurării acestuia de către reclamant în calitate de beneficiar, la prețul de 33 060 euro, achitând avansul de 6 770 euro. La obținerea de către SRL „Vavilex” a numărului cadastral pentru apartamentul dat, acest antecontract urma să se transforme într-un contract de investiție a capitalului privat. Reclamantul a planificat ca din contul sumelor pe care le-a împrumutat să procure apartamentul nr. xxxxx din mun. Chișinău, str. xxxxx, însă aceasta nu a avut loc din motiv că a fost vândut altor persoane.

Reclamantul a susținut că suma împrumutată de 31 000 euro trebuia restituită integral până la 31 iulie 2015, însă la scadența banii împrumutați nu au fost restituiți. Administratorul SRL „Vavilex” din diferite motive, cum ar fi datoriile companiei la bancă și în construcție, cheltuieli enorme, datorii la salarii etc, nu a restituit datoria, însă a asigurat că se va conforma obligațiilor asumate.

La 25 martie 2019 Victoria Petrovici a depus cerere privind intervenirea în proces, solicitând atragerea acesteia în calitate de intervenient principal în procesul de judecată la cererea de chemare în judecată depusă de Fiodor Morari împotriva SRL „Vavilex”, privind încasarea datoriei. Totodată a depus cerere împotriva lui Fiodor Morari privind constatarea nulității recipisei în sumă de 16 000 euro din 13 aprilie 2015 și recipisei în sumă de 15 000 euro din 19 mai 2015, în partea în care se pretinde încasarea datoriilor din contul SRL „Vavilex”.

În motivarea cererii Victoria Petrovici a invocat că, fiind fondatoarea și asociata cu cota-parte de 50 % a SRL „Vavilex”, în vederea apărării drepturilor și intereselor ei legitime, întru neadmiterea încălcării acestora, solicită anularea recipiselor în partea încasării datoriilor din contul SRL „Vavilex” în sumă de 16 000 euro conform recipisei din 13 aprilie 2015 și în sumă de 15 000 euro, conform recipisei din 19 mai 2015.

În opinia Victoriei Petrovici, recipisele sunt lovite de nulitate în partea în care se pretinde încasarea datoriilor de la SRL „Vavilex”, deoarece întreprinderea nu a primit astfel de bani nici de la Fiodor Morari și nici de la Valeriu Petrovici, temei pentru care SRL „Vavilex” nu poate să răspundă în baza acestor recipise, având în vedere că anume Valeriu Petrovici s-a obligat să restituie banii. O eventuală încasare a datoriei pretinse de către Fiodor Morari din contul SRL „Vavilex” ar duce la încălcarea dreptului de proprietate al Victoriei Petrovici în calitate de fondator și asociat.

Prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 06 septembrie 2019 a fost atras în calitate de intervenient principal Victoria Petrovici, iar Valeriu Petrovici ca intervenient accesoriu în acțiunea inițială.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru prin hotărârea din 16 decembrie 2019 a respins acțiunea depusă de Fiodor Morari, a admis acțiunea înaintată de intervenientul principal Victoria Petrovici, a constatat nulitatea absolută a recipiselor semnate de Valeriu Petrovici la 13 aprilie 2015 și 19 mai 2015 cu privire la sumele de 16 000 euro și 15 000 euro, în total 31 000 euro, sume pretinse de Fiodor Morari de la SRL „Vavilex”, a încasat în beneficiul statului de la Fiodor Morari taxa de stat în mărime de 100 lei de care intervenientul principal Victoria Petrovici a fost scutită. (f.d. 132,139-143, vol.I)

Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel la data de 27 decembrie

2019 de către Fiodor Morari, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a cererii de chemare în judecată depusă de către acesta și respingerea cererii intervenientului principal Victoria Petrovici. (f.d.136, vol. I)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 09 decembrie 2021 a admis apelul declarat de către Fiodor Morari, a casat parțial hotărârea din data de 16 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea în partea casată a unei noi hotărâri prin care a respins cererea intervenientului principal Victoria Petrovici împotriva lui Fiodor Morari, intervenient accesoriu Valeriu Petrovici cu privire la constatarea nulității recipiselor, în rest a menținut hotărârea contestată. A încasat din contul lui Valeriu Petrovici și Victoriei Petrovici în beneficiul lui Fiodor Morari taxa de stat achitată de către apelant la depunerea apelului în mărime de 13 461,75 lei. (f.d.6,7-15, vol. II)

Împotriva deciziei instanței de apel, la 10 iunie 2022 a depus recurs Fiodor Morari, reprezentat de avocatul Adrian Berezovschi, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel în partea în care a menținut hotărârea instanței de fond cu adoptarea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a cererii de chemare în judecată depusă de către acesta. (f.d.21-26, vol. II)

În motivarea recursului Fiodor Morari, reprezentat de avocatul Adrian Berezovschi, a reiterat circumstanțele de fapt și de drept relatate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel în susținerea temeiniciei pretenției cu privire la încasarea datoriei, totodată a menționat că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor solicitărilor din apel nemotivându-și în nici un fel soluția în partea pretenției cu privire la încasarea datoriei.

La 13 iulie 2022 Curtea Supremă de Justiție a notificat societății intimate, intervenientului principal și intervenientului accesoriu copia recursului declarat de către Fiodor Morari, reprezentat de avocatul Adrian Berezovschi, împotriva deciziei din 09 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, explicându-le dreptul de a depune referințe asupra acestora.

Prin referința din 27 iulie 2022 SRL „Vavilex” a solicitat declararea recursului înaintat de către Fiodor Morari ca fiind inadmisibil, deoarece instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat efectiv și a apreciat corect materialele dosarului, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la data de 09 decembrie 2021.

Copia deciziei a fost expediată de către instanța de apel, la data de 17 martie 2022, prin intermediul poștei electronice avocatului recurentului și avocatului SRL „Vavilex” și prin intermediul poștei terestre lui Fiodor Morari, lui Valeriu Petrovici, Victoriei Petrovici și SRL „Vavilex”. (f.d. 16,17, vol.II)

Din analiza extrasului din poșta electronică rezultă că avocatului recurentului Adrian Berezovschi copia deciziei nu a fost expediată, fiind greșită adresa electronică a acestuia. Totodată, se atestă că copia deciziei a fost expediată și

avocatului Valerian Mămăliga, deși în instanța de apel nu mai reprezenta interesele lui Fiodor Morari.

La materialele dosarului nu se regăsește nici o confirmare privind recepționarea de către Fiodor Morari a copiei deciziei instanței de apel.

În aceste circumstanțe recursul depus de către Fiodor Morari, reprezentat de avocatul Adrian Berezovschi, la data de 10 iunie 2022, se consideră a fi depus în termen.

Prin încheierea din 17 august 2022 a Curții Supreme de Justiție s-a considerat admisibil recursul declarat de către Fiodor Morari, reprezentat de avocatul Adrian Berezovschi, împotriva deciziei din 09 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și s-a transmis Colegiului lărgit pentru examinare în fond.

Conform art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin prisma art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În corespundere cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

La caz, Colegiul a considerat inoportună invitarea participanților sau a reprezentanților acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs și în referință au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței efectuarea controlului judiciar al deciziei din 09 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, iar data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Totodată, instanța de recurs a opinat că toate punctele de vedere, care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. Cu atât mai mult că, în esență, participanții la proces au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Cu titlu subsidiar, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda, 19 aprilie 2007, §§ 72-75; Eriksson vs Suedia, 12 aprilie 2012, §§ 66, 72; Pönkä vs Estonia, 08 noiembrie 2016, §§ 33-34, decizia nr. 95 din 19 decembrie 2016 a Curții Constituționale, §§ 26-27).

Verificând argumentele invocate în recurs, prin prisma materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia că recursul urmează a fi admis și casată decizia din 09 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul consideră imperioase dezideratele Curții Europene a Drepturilor Omului reținute în cauza Zubac v. Croația (hotărârea din 05 aprilie 2018) potrivit cărora, din moment ce preeminența dreptului constituie un principiu fundamental al

democrației și al Convenției, nu putea exista nicio așteptare, în baza Convenției sau de altă natură, potrivit căreia Curtea Supremă trebuia să ignore sau să nu aibă în vedere nereguli procedurale evidente.

Cercetând starea de fapt, în baza materialelor din dosar, Colegiul atestă că potrivit recipiselor din 13 aprilie 2015 și din 19 mai 2015 Valeriu Petrovici a primit de la Fiodor Morari inițial suma de 16 000 euro cu termen de rambursare până la 01 noiembrie 2015 și ulterior suma de 15 000 euro cu termen de rambursare până la 31 iulie 2015. Împrumuturile au fost contractate cu scopul de a finaliza construcția imobilului din mun. Chișinău, str. xxxxx, care aparține cu drept de proprietate SRL „Vavilex”, administratorul căreia este Valeriu Petrovici. Ambele recipise sunt semnate de directorul Valeriu Petrovici și aplicată ștampila SRL „Vavilex”. (f.d. 24, 25, vol. I)

La 17 iulie 2018 Fiodor Morari a depus prezenta acțiune, prin care a solicitat încasarea de la SRL „Vavilex” a datoriei în mărime de 31 000 euro și încasarea cheltuielilor de judecată.

Victoria Petrovici, fondatoarea și asociata cu 50% cotă-pate a SRL „Vavilex”, a intervenit în proces în calitate de intervenient principal și a depus cerere împotriva lui Fiodor Morari, prin care a solicitat constatarea nulității recipisei în sumă de 16 000 euro din 13 aprilie 2015 și recipisei în sumă de 15 000 euro din 19 mai 2015, în partea în care se pretinde încasarea datoriilor din contul SRL „Vavilex”.

Fiind investită cu judecarea acțiunii în prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru prin hotărârea din 16 decembrie 2019 a respins acțiunea depusă de Fiodor Morari, a admis acțiunea înaintată de intervenientul principal Victoria Petrovici, a constatat nulitatea absolută a recipiselor semnate de Valeriu Petrovici la 13 aprilie 2015 și 19 mai 2015 cu privire la sumele de 16 000 euro și 15 000 euro, în total 31 000 euro, sume pretinse de Fiodor Morari de la SRL „Vavilex”, a încasat în beneficiul statului de la Fiodor Morari taxa de stat în mărime de 100 lei de la plata căreia intervenientul principal Victoria Petrovici a fost scutită. (f.d. 132,139-143, vol.I)

Instanța de fond a concluzionat că cererea de chemare în judecată depusă de către Fiodor Morari cu privire la încasarea datoriei de la SRL „Vavilex” este neîntemeiată, ori acesta nu a demonstrat că suma de 31 000 euro a fost transferată în contul societății, mai mult din recipisă rezultă că anume Valeriu Petrovici și-a asumat obligația de a restitui suma de 31 000 euro.

Totodată, în temeiul art.199, art. 207, alin. (1), art. 216, alin. (1) și art. 220, alin (1) din Codul civil (în vigoare până la data de 13 martie 2019) a concluzionat că recipisele din data de 13 aprilie 2015 și 19 mai 2015 sunt lovite de nulitate absolută, deoarece nu există un acord valabil din partea SRL „Vavilex” de a contracta împrumutul de la Fiodor Morari, recipisele sunt semnate de către Valeriu Petrovici în nume propriu și nu în numele societății, iar în actele contabilității SRL „Vavilex” aceste sume nu sunt reflectate.

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 09 decembrie 2021 a admis apelul declarat de către Fiodor Morari, a casat parțial hotărârea din data de 16 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a emis o nouă hotărâre prin care a respins cererea intervenientului principal Victoria Petrovici împotriva lui Fiodor Morari, intervenient accesoriu Valeriu Petrovici cu privire la constatarea nulității recipiselor, în rest a menținut hotărârea contestată. Totodată, a încasat din contul lui Valeriu Petrovici și Victoriei

Petrovici în beneficiul lui Fiodor Morari taxa de stat achitată de către apelant la depunerea apelului în mărime de 13 461,75 lei. (f.d.6,7-15, vol. II)

Instanța de apel a apreciat ca fiind eronată concluzia instanței de fond privitor la nulitatea absolută a recipiselor din 13 aprilie 2015 și din 19 mai 2015, din motiv că nu sunt întrunite condițiile de valabilitate a actului juridic. În opinia instanței de apel liberul consimțământ al lui Valeriu Petrovici în calitate de administrator al SRL „Vavilex” s-a manifestat prin semnătura aplicată pe actul juridic, fapt ce confirmă, de altfel și faptul transmiterii-primirii banilor, ceea ce exclude orice viciu prevăzut de art.207 din Codul civil.

Totodată, instanța de apel a menționat că contractul de împrumut încheiat între administratorul întreprinderii SRL „Vavilex” și Morari Fiodor nu are o legătură cu argumentul intervenientului principal și a instanței de fond precum că în contabilitatea întreprinderii sumele indicate ca datorie nu sunt înregistrate, SRL „Vavilex” nu le-a primit și nu a dat acordul la contractarea împrumutului. Administratorul SRL „Vavilex” era în drept să efectueze actele de gestiune a societății și să reprezinte societatea în raporturile cu terții, iar societatea era angajată în raporturile cu terții, chiar dacă aceste acte depășesc obiectul de activitate al societății.

În concluzie instanța de apel a calificat drept neîntemeiată acțiunea depusă de către intervenientul principal cu privire la constatarea nulității absolute a recipiselor în partea în care se pretinde a fi încasată din contul SRL „Vavilex”, temei pentru care a admis apelul declarat de Fiodor Morari și a casat parțial hotărârea primei instanțe în partea admiterii acțiunii intervenientului principal. Totodată, instanța de apel a omis să se expună asupra pretențiilor din acțiunea lui Fiodor Morari împotriva SRL „Vavilex” cu privire la încasarea datoriei.

Efectuând controlul judiciar al deciziei din 09 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel nu a elucidat toate circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei, iar drept consecință a pronunțat o soluție nemotivată, în care nu s-a expus asupra tuturor pretențiilor din acțiune și susținute în apel.

Din conținutul pretențiilor formulate de către Fiodor Morari în cererea de chemare în judecată se desprinde că acesta solicită încasarea de la SRL „Vavilex” a datoriei în mărime de 31 000 euro, formată ca urmare a neonorării obligațiilor asumate prin recipisele din 13 aprilie 2015 și din 19 mai 2015 și încasarea cheltuielilor de judecată.

La rândul său intervenientul principal Victoria Petrovici prin cerere a solicitat constatarea nulității recipiselor din 13 aprilie 2015 și din 19 mai 2015, în partea în care se pretinde încasarea datoriilor din contul SRL „Vavilex”.

În conformitate cu prevederile art. 373, alin. (1), alin. (2) și alin. (5) din Codul de procedură civilă instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul normei de drept citate rezultă că instanței de apel, reieșind din efectul devolutiv cu care este investită la judecarea apelului, îi revine obligația de a verifica circumstanțele și raporturile juridice stabilite de prima instanță, precum și cele nestabilite dar care au importanță pentru justa soluționare a cauzei, să aprecieze probele din dosar și să se pronunțe asupra tuturor motivelor și pretențiilor invocate în apel.

Analizând minuțios memoriul deciziei instanței de apel, Colegiul lărgit atestă că, deși, instanța de apel a examinat și a admis apelul lui Fiodor Morari, s-a expus numai asupra netemeinicii hotărârii instanței de fond în partea în care a admis pretenția intervenitului principal privind constatarea nulității recipiselor din 13 aprilie 2015 și din 19 mai 2015, însă nu s-a expus în nici un fel asupra pretenției lui Fiodor Morari cu privire la încasarea datoriei formată în baza acestor recipise, în această parte menținând hotărârea instanței de fond, fără vreo motivare.

Astfel, pe de o parte instanța de apel a constatat că sumele de bani au fost încasate de către administratorul SRL „Vavilex” în interesele societății pentru finalizarea construcției imobilului din mun. Chișinău, str.xxxxx, care aparține cu drept de proprietate SRL „Vavilex”, dar pe de altă parte a menținut hotărârea instanței de fond prin care s-a respins pretenția lui Fiodor Morari cu privire la încasarea datoriei de la SRL „Vavilex”, dar nu a motivat de ce hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în această parte este întemeiată și de ce argumentele din apel sunt neîntemeiate.

În aceste circumstanțe Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că apelul depus de către Fiodor Morari nu a fost examinat, ori apelantul a solicitat încasarea de la SRL „Vavilex” a datoriei formate în baza recipiselor și respingerea pretenției Victoriei Petrovici cu privire la anularea recipiselor.

Instanța de recurs constată că instanța inferioară a judecat fondul cauzei în limita pretențiilor formulate de către intervenientul principal Victoria Petrovici și nu a dat apreciere pretențiilor formulate de Fiodor Morari, solicitate prin cererea de chemare în judecată și susținute în cererea de apel.

Din acest considerent, Colegiul apreciază ca fiind prematură și neîntemeiată poziția instanței de apel privind netemeinicia pretenției lui Fiodor Morari privind încasarea datoriei, ori instanța de apel nu a examinat această pretenție în condițiile în care a constatat că banii au fost încasați de administratorul SRL „Vavilex” în interesele societății și nu a dat apreciere argumentelor invocate de reclamant/apelant în acest sens.

Conjunctura dată profilează ipoteza conform căreia instanța de apel s-a abținut de a da un răspuns convingător la criticile de bază invocate de Fiodor Morari, deși, prin prisma articolului 6 § 1 din Convenție, acesta se aștepta la un răspuns specific și explicit la mijloacele decisive pentru judecarea procedurii respective (a se vedea Ruiz Torija și Hiro Balani vs Spania, hotărârile din 09 decembrie 1994, seria A nr. 303-A și 303-B).

În atare situație se deduce că argumentele formulate de către Fiodor Morari în fața instanței în scopul apărării drepturilor sale nu au fost clarificate de instanța de apel, deși ultima avea obligația de a se pronunța asupra fiecărui argument și asupra fiecărei pretenții, pentru a da posibilitate instanței de recurs să exercite controlul

judiciar al soluției pronunțate. Cu atât mai mult că acest aspect cerea o motivare specifică și explicită.

Colegiul ajunge la concluzia că Fiodor Morari nu au fost auzit de instanța inferioară într-un mod echitabil, cu respectarea garanțiilor prevăzute la articolul 6 din Convenție. Or, instanța de apel nu și-a exercitat obligația instituită prin efectul devolutiv al apelului.

La caz, este relevantă jurisprudența CtEDO, care a statuat în cauza *Hiro Balani vs. Spania* că, în cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a articolului 6 §1 din CEDO.

Astfel, Colegiul deduce că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, însă în condițiile din speță decizia din 09 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău nu corespunde acestor calități, având o motivare contradictorie cu soluția adoptată.

Colegiul învederează că, prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea hotărârii judecătorești ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (*Boldea împotriva României* din 15 februarie 2007, paragraful 29; *Helle împotriva Finlandei* din 19 februarie 1997, paragraful 60).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, or, funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. O hotărâre se consideră motivată în mod corespunzător atunci când permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (*Hirvisaari împotriva Finlande*).

Instanța de recurs consemnează că legea procedural civilă consacră principiul general după care orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv. Aceasta dispoziție este edictată atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor, cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe.

Pentru satisfacerea acestui principiu, judecătorii fondului sunt datori să arate motivele de fapt și de drept care au format convingerea lor, să enunțe cele constatate și dovezile care au determinat-o. În acest sens, legiuitorul a investit apelul cu efect devolutiv, care presupune două limite raționale: instanța de apel rejudecă în fapt și în drept ceea ce apelantul a înțeles să atace din hotărârea primei instanțe, precum și efectuează o nouă examinare în fond, în fapt și în drept.

În această ordine de idei, este evident că, în condițiile din speță, constatările instanței de apel nu conțin o argumentare clară, bazată pe suportul probator existent la materialele cauzei, din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției emise, astfel încât instanța de recurs fiind în dificultate de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea soluției adoptate.

Coroborând circumstanțele ce preced, instanța de recurs conchide temeinicia recursului declarat de către Fiodor Morari, reprezentat de avocatul Adrian Berezovschi, împotriva deciziei din data de 09 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, deoarece soluția instanței de apel este bazată pe neelucidarea circumstanțelor speței și neexaminarea apelului în fond.

Dat fiind faptul că instanța de apel a emis o decizie neîntemeiată, dictată de concluzii nemotivate și nu a elucidat toate circumstanțele pertinente speței, iar lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității admiterii recursului declarat de către Fiodor Morari, reprezentat de avocatul Adrian Berezovschi, împotriva deciziei din data de 09 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. c) și art. 445, alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Fiodor Morari, reprezentat de avocatul Adrian Berezovschi.

Se casează integral decizia din data de 09 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Fiodor Morari împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vavilex” cu privire la încasarea datoriei, a cheltuielilor de judecată și cererea intervenientului principal Victoria Petrovici împotriva lui Fiodor Morari, intervenient accesoriu Valeriu Petrovici cu privire la constatarea nulității recipiselor și se trimite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh

Nina Vascan

Nicolae Craiu